

Titulació	Tipus	Curs
Llengua Espanyola, Literatura Hispànica i Espanyol com a Llengua Estrangera	OT	0

Professor/a de contacte

Nom: Cristina Buenafuentes de la Mata

Correu electrònic: cristina.buenafuentes@uab.cat

Equip docent

Gloria Clavería Nadal

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Per cursar aquesta assignatura el/la estudiant ha de dominar la llengua espanyola i ha d'haver assolit les competències a nivell de grau que li permetin aplicar les tècniques i mètodes de l'anàlisi de fenòmens lingüístics tant des del punt de vista sincrònic com des del punt de vista diacrònic.

Objectius

El mòdul té com a objectiu estudiar les característiques de la llengua espanyola des del punt de vista sistèmic, en especial, la lexicologia, la morfologia i les classes de paraules.

Competències

- Descriure l'estructura de la llengua espanyola.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
- Realitzar una exposició oral sobre qualsevol tema relacionat amb l'àmbit d'estudis del màster.

- Relacionar els autors i els textos literaris escrits en espanyol amb les recerques recents sobre les tradicions europees des de l'Edat Mitjana fins a l'actualitat.
- Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Utilitzar els recursos bibliogràfics i tecnològics propis de la recerca lingüística i literària.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar els conceptes i les eines que capaciten per a l'argumentació gramatical a l'anàlisi de les dades de l'espanyol.
2. Argumentar la pertinència dels judicis propis i dels aliens en relació amb el tema objecte d'estudi.
3. Argumentar la pertinència dels judicis propis i la dels aliens en relació amb el problema lingüístic objecte d'estudi.
4. Distingir els aspectes sistemàtics de l'espanyol dels aspectes normatius.
5. Emmarcar tipològicament els principals fenòmens característics de la llengua espanyola i relacionar-los amb fenòmenos similars d'altres llengües.
6. Formular un pla d'acció per ampliar la informació sobre un tema lingüístic específic.
7. Gestionar i interpretar de forma crítica la bibliografia i la informació recollides sobre problemes lingüístics concrets de la llengua espanyola.
8. Identificar els indicis lingüístics que permeten inserir un autor o un text literari en un gènere o un corrent determinats en funció dels seus usos del llenguatge segons les recerques fetes en aquest camp.
9. Indagar les diferents perspectives des de les quals s'han explicat els fenòmens lingüístics objecte d'estudi.
10. Introduir una nova idea en un esquema preestablert i predir les conseqüències que això portaria en la defensa d'una tesi determinada.
11. Planificar una exposició oral l'objectiu de la qual sigui defensar la pròpia posició respecte a un dels temes d'estudi del màster.
12. Proposar una forma d'integrar les idees procedents d'altres disciplines al tractament d'un fenomen lingüístic o literari determinat.
13. Proposar una manera d'integrar les idees procedents d'altres disciplines sobre un determinat fenomen des d'una perspectiva lingüística o literària.

Continguts

1. Lexicologia de l'espanyol: estructura i formació

1.1. Conceptes i qüestions fonamentals. Recursos i instruments per a l'estudi del lèxic: els diccionaris, els corpus i altres materials.

1.2. Formació, estructura i evolució del lèxic de l'espanyol: fons patrimonial, préstecs, paraules generades per regles de formació, canvi semàntic.

2. Morfologia i classes de paraules

2.1. La morfologia. Unitats i processos. Problemes de delimitació.

2.2. Les classes de paraules. Trets fonamentals i relacions.

2.3. Morfologia i variació. Variació diacrònica: gramaticalització i lexicalització. Variació diatòpica: variació en el procés i variació en el resultat. Diacronia, diatopia i variació social: les rivalitats entre afixos.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòrico-pràctiques	60	2,4	1, 4, 5, 7, 9, 12, 13
Tipus: Supervisades			
Tutories	15	0,6	2, 3, 6, 9, 10, 12, 13
Tipus: Autònomes			
Preparació de proves i treballs	75	3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13

L'aprenentatge d'aquesta assignatura per part de l'alumne/a es distribueix de la manera següent:

- Activitats dirigides (35%). Aquestes activitats consisteixen en classes magistrals i classes pràctiques i en seminaris dirigits pel professorat del mòdul.
- Activitats supervisades (10%). Es tracta de tutories amb el professorat del mòdul.
- Activitats autònomes (50%). Aquestes activitats inclouen tant el temps dedicat a l'estudi personal com a la realització de treballs i comentaris analítics, així com a la preparació de presentacions orals.
- Activitats d'avaluació (5%). L'avaluació de l'assignatura es durà a terme mitjançant la participació a classe i la realització de proves escrites.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació de la part de lexicologia de l'espanyol: prova escrita	25%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Avaluació de la part de lexicologia de l'espanyol: treball de curs	25%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Avaluació de la part de morfologia i classes de mots en espanyol: prova escrita	25%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Avaluació de la part de morfologia i classes de mots en espanyol: treball de curs	25%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13

El curs es compon de dues parts i tindrà dues avaluacions diferenciades. Cadascuna de les parts equivaldrà al 50 % de la nota del curs que es distribueix de la següent manera:

- Avaluació de la part lexicologia de l'espanyol: prova escrita (25 %) i treball de curs (25 %)
- Avaluació de la part de morfologia i classes de mots en espanyol: prova escrita (25 %) i treball de curs (25 %)

El primer dia de classe s'indicaran les característiques de l'avaluació de cadascuna de les parts. Per aprovar l'assignatura cal obtenir una nota mitjana de 5 o superior. Només es realitzarà la mitjana de les notes en el cas que cap de les qualificacions obtingudes sigui inferior a 3,5.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o la professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

En aquesta assignatura, no es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) en cap de les seves fases. Qualsevol treball que inclogui fragments generats amb IA serà considerat una falta d'honestedat acadèmica i comporta que l'activitat s'avaluï amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

Avaluació única

El/la estudiant que s'aculli a l'avaluació única seguint el procediment establert pel Deganat de la Facultat de Filosofia i Lletres haurà d'entregar en la data programada les dues activitats d'avaluació de cada part en què es divideix aquest mòdul.

Bibliografia

1. Lexicologia de l'espanyol: formació i estructura

Battaner Arias, Paz; Carmen López Ferrero (2019): *Introducción al léxico, componente transversal de la lengua*, Madrid: Cátedra.

Bernal, Elisenda; Judit Freixa y Sergi Torner (2022): *La neología del español: Del uso al diccionario*, Madrid-Frankfurt am Main: Iberoamericana-Vervuert. Disponible en línia al catàleg de la Biblioteca de la UAB.

Carriazo Ruiz, José Ramón y Julià Luna, Carolina (2021): *Manual de semántica de la lengua española*. Madrid: Editorial Universitaria Ramón Areces.

Casado Velarde, Manuel (2015): *La innovación léxica en el español actual*, Madrid, Síntesis.

Clavería, Gloria (2019): «Historia del léxico», en Emilio Ridruejo (ed.), *Manuals of Romance Linguistics (MRL): Lingüística española*. Amsterdam: De Gruyter, pp. 133-166.

Dworkin, Steven N. (2011): «Lexical Change», en M. Maiden et al. (eds.), *The Cambridge History of the Romance Languages*, vol 1: Structures. Cambridge: U. P, capítulo 12.

Dworkin, Steven N. (2012), *A History of the Spanish Lexicon. A Linguistic Perspective*, Oxford: OUP.

García Mouton, Pilar y Álex Grijelmo (2011): *Palabras moribundas*, Madrid: Taurus.

Guerrero-Ramos, Gloria (1997): *Neologismos en el español actual*. Madrid: Arco/Libros.

Lüdtke, Helmut (1974), *Historia del léxico románico*, Madrid: Gredos.

Martes neológico: <https://blogscvc.cervantes.es/martes-neologico/>

Miguel Aparicio, Elena de (ed.) (2009): *Panorama de la lexicología*. Barcelona: Ariel.

2. Morfologia i classes de paraules en espanyol

Company Company, Concepción. 2003. "La gramaticalización en la historia del español". *Medievalia* 35: 3-61.

Bosque, Ignacio. 2015. *Las categorías gramaticales*. Madrid: Síntesis, 2ª. ed.

Brinton, Lauren J., y Elisabeth C. Traugott. 1995. *Lexicalization and Language Change*. Cambridge: Cambridge University Press.

Buenafuentes de la Mata, Cristina. 2023. "Derivación y diacronía: variación morfohistórica en situaciones de competencia afijal", ed. E. Gibert-Sotelo et al., *Linguistica sine finibus. Estudis dedicats a Montserrat Batllori Dillet*, 271-294. Girona: Universitat de Girona i Documenta Universitaria. <
https://doi.org/10.33115/c/9788499846163_12>

Buenafuentes de la Mata, Cristina. En prensa, 2026. "Word formation: derivation and composition", ed. C. Sánchez López, *A Guide to Spanish Dialects: Descriptive and Theoretical Aspects of Linguistic Variation in the Hispanic World*. Oxford: Oxford University Press.

Fábregas, Antonio. 2013. *La morfología. El análisis de la palabra compleja*. Madrid: Síntesis.

Fábregas, Antonio. 2024. *Diccionario de afijos del español contemporáneo*. Amsterdam: Routledge.

Feliú, Elena. 2017. "Formación de palabras y variación: Algunas reflexiones a partir de ejemplos del español". *Hispania* 100/4: 509-21.

Pharies, David (2002): *Diccionario etimológico de los sufijos españoles (y de otros elementos finales)*. Madrid: Gredos.

Pharies, David y Fischer-Dorantes, Erica (2024): *Diccionario etimológico e histórico de los prefijos de la lengua española*. Berlin, Boston: De Gruyter.

Real Academia Española y ASALE. 2009. *Nueva Gramática de la Lengua Española*. Madrid: Espasa.

Real Academia Española y ASALE. 2019. *Glosario de Términos Gramaticales*. Salamanca: Universidad de Salamanca.

Real Academia Española y ASALE. 2025. *Nueva Gramática de la Lengua Española, edición revisada y ampliada*. Madrid: Espasa.

Varela, Soledad. 1990. *Fundamentos de morfología*. Madrid: Síntesis.

Zacarias-Ponce de León, Ramón. 2010. "Esquemas rivales en la formación de palabras en español". *Onomázein: Revista de lingüística, filología y traducción de la Pontificia Universidad Católica de Chile* 22: 59-82.

La bibliografia es completarà amb referències especialitzades per cadascun dels temes en què es divideix el mòdul.

Programari

Aquesta assignatura no requereix cap programari específic.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TEm) Teoria (màster)	1	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt